

Behandlingens mekanismer

-om klienters och behandlingspersonals
upplevelse av behandlingsrelaterat
förändringsarbete.

*Lisa Skogens & Ninive von Greiff,
Institutionen för socialt arbete,
Stockholms universitet*

Bakgrund till projektet:

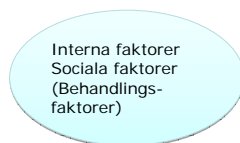
- Kravet på kunskap om utfall av interventioner – EBP
- Traditionell EBP förutsätter direkt koppling mellan diagnos och intervention
- PROJECT MATCH och UKATT
- Annan möjlig strategi: behandlingen som en del av en förändringsprocess.

Behandlingens mekanismer - om klienters och behandlingspersonals perceptioner av förändring vid behandling av alkoholproblem

- Delstudierna syftar dels till att beskriva och analysera på vilket sätt vuxna alkoholmissbrukare uppfattar förändringsprocesser i anslutning till behandlingsinterventioner och dels att beskriva och analysera i vilken utsträckning modeller av dessa processer kan relateras till behandlingspersonalens perception av kvalitet i behandlingsarbetet?

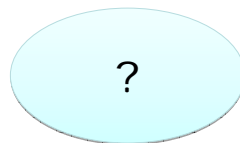
Behandlingens mekanismer – förändring som process

Initieringsfas

Klientintervjuer

Behandlingsfas

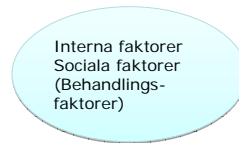

Klientintervjuer

+

Personalintervjuer

Bibehållandefas

Klientintervjuer

Datamaterial

Intervjupersoner rekryterades från två öppen- och två slutenvårdsenheter i Stockholmsområdet.

40 Klientintervjuer inom öppen och sluten vård.

Klientintervjuerna: varade i ca 30 minuter, spelades in och med utgångspunkt i det inspelade materialet författades en rapport om ca 1000 ord inom 48 timmar efter avslutad intervju.

Åtta (8) personalintervjuer inom öppen och sluten vård. Personalintervjuerna: varade i ca 60 minuter, samma förfarande som klientintervjuerna, rapport om ca 2000 ord.

Beskrivning av klientgruppen

- Kön: 32 män och 8 kvinnor
- Ålder: 21-70 år, medelålder = 45 år
- Drygt hälften har varit i behandling tidigare.
- Majoriteten arbetar (inklusive lönebidrag), några pensionärer och ett fåtal arbetslösa och sjukskrivna.
- Hälften lever tillsammans med och/eller har nära relation till partner och/eller barn, en fjärdedel har annan nära familj och övriga saknar nära relation till släkt och familj.

Grupperingar av materialet - marginaliserade och integrerade klienter

- Begreppet *recovery capital* (Cloud & Granfield 2004, 2008) har använts för att beskriva kvalitativa skillnader i hur klientgrupperna beskriver betydelsen av olika faktorer i förändringsprocessen

2014-05-12 / Ninive von Greiff & Lisa Skogens, Institutionen för socialt arbete

	<i>M-personal</i>	<i>I-personal</i>	<i>M-klienter</i>	<i>I-klienter</i>
Kontinuitet/ Rutiner			Skapa vardags- möten och rutiner, gå på möten	
Gemenskap	Källa till stöd, identifikation, känsla av gemenskap, forum för samtal			
Emotionella faktorer	Hantera skam och skuld		Få hjälp att hantera motgångar, bearbeta uppväxt, våga prata om känslor.	
Kunskap		Kunskap om missbrukets effekter och konsekvenser	(Tas endast upp av två klienter)	Kunskap om missbrukets effekter och konsekvenser
Metod/12-steg	Tas upp i både klient-och personalgrupper men endast av få klienter			
Personal	Bemötande, igenkännande; verktyg för att få klientens förtroende	Kunskapsförmed- ling och metod verktyg för att få klientens förtroende	Personalen i egenskap av personer viktiga	Personalen som kunskapsförmedlare viktiga

Centrala resultat som ansluter till begreppet terapeutisk allians

- Personalens betydelse
- Gruppgemenskap

- von Greiff, N. & Skogens, L. (2012) Förändringsprocesser i samband med missbruksbehandling - vilka faktorer beskriver klienter som viktiga för att initiera och bibehålla positiva förändringar? *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*. 29 (1):195-209.
- von Greiff, N. & Skogens, L. (2013) The mechanisms of Treatment – Client and Treatment Staff Perspectives on Change during Treatment for Alcohol Problems. Published online, sept 2013 in *Nordic Social Work Research*.
- Skogens, L. & von Greiff, N. (2014) Recovery capital in the process of change – Differences and similarities between groups of clients treated for alcohol and drug problems. *European Journal of Social Work*, 17 (1) p.58-73
- Skogens, L. & von Greiff, N. (accepted) Behandlingens mekanismer – klienters och behandlingspersonals beskrivningar av förändringsprocesser i samband med behandling för missbruksproblem. *Sociomens forsknings supplement*.